

26.3.2020

לכבוד

חה"כ ניצן הורוביץ

יו"ר הוועדה המיוחדת להיערכות מערכת החינוך
והחינוך המיוחד, לרבות לשנת הלימודים הבאה

שלום רב,

הנדון: הטיפול בתלמידי החינוך המיוחד בצל מגיפת הקורונה

אלו"ט מודה ליו"ר וחברי הוועדה על קיום דיון בנושא שבנדון ומתכבדים להציג את עמדתנו:

1. כידוע, מזה כשבועיים מערכת החינוך בישראל, לרבות החינוך המיוחד, מושבתת נוכח משבר קורונה. אין חולק כי השבתת מסגרות החינוך משמעה גזרה קשה על תלמידי החינוך המיוחד בכלל ועל תלמידים עם אוטיזם בפרט, הן בחינוך המיוחד והן המשולבים בחינוך הרגיל. תלמידים אלה זקוקים לקיום רצף חינוכי-טיפולי שהינו חלק אינהרנטי מעבודת הצוותים החינוכיים במסגרות החינוך. מענה חינוכי זה מתייחס לקשיים בתחומי התפקוד השונים של תלמידים עם אוטיזם וכולל הוראה מתקנת, טיפולים פארא-רפואיים ושעות סיוע. בשל המאפיינים הייחודיים של המוגבלות, תלמידים על הרצף זקוקים לשמירה על שגרה וסדר יום קבועים ובמרבית המקרים תוך השגחה צמודה של מטפל מוכר.
2. בהעדר מענים אלה נפגע קשות תפקודם של ילדים עם אוטיזם, ולצערנו, אין המדובר בחששות בעלמא. מאז תחילת ההשבתה ועד היום למרכזי המשפחה של אלו"ט מגיעות פניות רבות ממשפחות לתלמידים עם אוטיזם, שבין לילה מצאו את עצמם במלחמת הישרדות של ממש, לא בשל מגפת הקורונה המתחוללת בחוץ, אלא בשל המשבר הגדול שפוקד אותן בין כתלי הבית. בני המשפחה מותשים, חסרי אונים וחרדים אל מול גרסיה משמעותית בתפקודם של יקיריהם והתנהגות מאתגרת ביותר שמופנית כלפי בני הבית וכלפי עצמם. ככל שנוקפים הימים, ילדים אלה מוצאים עצמם במצבי קיצון של ממש ועלולה להיגרם פגיעה בנפש ובגוף.
3. כאילו לא די בכך, משרד החינוך, שכאמור השבית את כלל המסגרות החינוכיות לתלמידי החינוך המיוחד, בחר להמשיך את עבודתן של ועדות הזכאות והאפיון ולאחר מאבק ציבורי נאות לצמצם את היקף פעילות הוועדה. כיום, הנחיות משרד החינוך קובעות, כי במצבים של חידוש זכאות לתלמידים עם אוטיזם יקבע היקף תמיכה שלא יפחת מהתמיכה שמקבלים התלמידים בשנת הלימודים הנוכחית. למרות זאת, לאלו"ט מגיעות פניות מגובות באסמכתאות לכך שלא בכל מקרה של חידוש זכאות הוועדות פועלות בהתאם להנחיות, ולעיתים נקבע **היקף תמיכה נמוך יותר**. במקרים אחרים הורים מסורבים לבקשותיהם לפתוח פניות לוועדות ללא עוול בכפם.
4. לנוכח האמור לעיל, נבקש מן הוועדה לדון במענים מותאמים לתלמידים עם אוטיזם והוריהם ובכלל אלה:
 - א. החרגת החינוך המיוחד מהשבתת מערכת החינוך כפי שנעשה באנגליה. לחלופין, פתיחת מסגרות חינוכיות להורים לתלמידים על הרצף שהינם עובדים חיוניים כפי שנעשה ביחס לילדי הצוותים הרפואיים בישראל.
 - ב. דחיית המשך יישום תיקון 11 לחוק החנ"מ. משרד החינוך לא מסוגל בימים אלה להמשיך הערכות הנדרשת.
 - ג. חידוד לוועדות שאין לקבוע רמת תפקוד נמוכה מהשנה החולפת ואין לסרב לבקשות לפתיחת וועדה.
 - ד. עריכת מיפוי סוציאלי לאיתור משפחות במצבי סיכון ומענה מותאם עבורן, למשל באמצעות ביקורי בית.
 - ה. הערכות משרד החינוך כבר כעת לקראת היום שלאחר סיום המשבר וחזרה בהדרגה תוך העמדת תלמידי החינוך המיוחד בראש סדר העדיפויות, כך שיהיו הראשונים לחזור אל אותה שגרת חיים מוכרת ומבורכת.

בכבוד רב,

שרונה אליהו-חי, עו"ד

מנהלת מחלקת קידום זכויות